

Сучасні підходи до забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти в епоху використання штучного інтелекту

Скоробогатова Ольга Валентинівна¹, Суліма Лариса Василівна²

Опубліковано	Секція	УДК
30.01.2025	Освіта/Педагогіка	37.018.43:004

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15041833>

Анотація. У сучасних умовах стрімкого технологічного розвитку процес отримання й поширення інформації стає дедалі доступнішим і простішим, що суттєво впливає на освітню й наукову сфери як у світі загалом, так і в Україні зокрема. Стаття спрямована на висвітлення особливостей академічної доброчесності в епоху використання штучного інтелекту у вищій освіті. У дослідженні використано широкий спектр матеріалів і методів, що дало змогу всебічно розглянути питання академічної доброчесності в контексті впровадження штучного інтелекту в освіту. Наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів сприяли розкриттю теоретичних і практичних основ академічної доброчесності, включаючи її значення для якості освіти. Аналітичні дані інформаційного агентства Copyleaks дали змогу кількісно оцінити рівень використання генеративного штучного інтелекту й академічного плагіату серед студентів у 2023–2024 роках в деяких країнах світу. Інформаційні бюлетені Academiq сприяли систематизуванню заходів, спрямованих на посилення академічної доброчесності у вищій освіті. У статті розглянуто поняття академічної доброчесності відповідно до законодавства України, окреслено основні форми її порушень. До цих порушень додано також використання штучного інтелекту в написанні наукових текстів. Зазначено, що надмірне використання штучного інтелекту може суперечити етичним нормам наукових досліджень і принципам академічної доброчесності. З появою в Україні таких цифрових інструментів, як ChatGPT, в освітньому середовищі відкрилися нові можливості для маніпуляцій академічною доброчесністю та іншими аспектами організації навчального процесу. Систематизовано цифрові застосунки для перевірки плагіату у закладах освіти (Plag, 1Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy та GPTZero), а також визначено в яких застосунках можна перевіряти матеріал на використання штучного інтелекту в наукових роботах. Автором визначено заходи щодо вдосконалення академічної доброчесності у закладах вищої освіти, які передбачають активну участь керівництва, розробку чіткої політики й механізмів її впровадження,

¹ кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної та медичної психології, Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2176-6112>

² викладач кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1795-7663>

інформування студентів і викладачів, а також контроль за дотриманням принципів доброчесності.

Ключові слова: принципи доброчесності, порушення, освітній процес, здобувачі вищої освіти, штучний інтелект, плагіат, цифровізація.

Modern approaches to ensuring academic integrity in higher education institutions in the era of artificial intelligence

Abstract. In today's rapid technological development, the process of obtaining and disseminating information is becoming more accessible and easier, which significantly affects the educational and scientific spheres both in the world in general and in Ukraine in particular. The article aims to highlight the peculiarities of academic integrity in the era of artificial intelligence in higher education. The study used a wide range of materials and methods, which made it possible to comprehensively consider the issue of academic integrity in the context of the introduction of artificial intelligence in education. The scientific works of domestic and foreign authors contributed to the disclosure of the theoretical and practical foundations of academic integrity, including its importance for the quality of education. The analytical data of the Copyleaks news agency made it possible to quantify the level of use of generative artificial intelligence and academic plagiarism among students in 2023-2024 in some countries of the world. Academiq newsletters have contributed to the systematisation of measures aimed at strengthening academic integrity in higher education. The article examines the concept of academic integrity in accordance with the legislation of Ukraine, outlines the main forms of its violations. These violations include the use of artificial intelligence in writing scientific texts. It is noted that the excessive use of artificial intelligence may contradict the ethical standards of scientific research and the principles of academic integrity. The emergence of digital tools such as ChatGPT in Ukraine has opened up new opportunities for manipulating academic integrity and other aspects of the educational process in the educational environment. The author systematises digital applications for checking plagiarism in educational institutions (Plag, 1Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy and GPTZero) and identifies which applications can be used to check the material for the use of artificial intelligence in scientific papers. The author identifies measures to improve academic integrity in higher education institutions, which involve active participation of the management, development of a clear policy and mechanisms for its implementation, informing students and teachers, and monitoring compliance with the principles of integrity.

Keywords: integrity principles, violations, educational process, higher education students, artificial intelligence, plagiarism, digitalisation.

Вступ

В умовах зростаючої доступності інтернет-ресурсів, занадто активного використання штучного інтелекту серед здобувачів вищої освіти, проблема академічної доброчесності набула глобального масштабу. Міжнародний центр академічної доброчесності визначає цей принцип як дотримання п'яти ключових цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та сміливості у прийнятті рішень [1]. Проте ми вважаємо, що недостатньо лише поділяти ці цінності - їх необхідно активно відстоювати, навіть у ситуаціях, коли доводиться зіштовхуватися з зовнішнім тиском або розбіжностями в поглядах. А, це, в свою чергу, потребує рішучості, наполегливості та готовності діяти в ім'я принципів академічної доброчесності.

В Україні проблема присвоєння чужих наукових матеріалів доволі розповсюджена і є особливо гострою, оскільки її подолання ускладнюється низкою системних чинників: надмірним навантаженням викладачів, які працюють за неконкурентну заробітну плату й залишаються вразливими перед адміністративним тиском, спрямованим на захист

недобросовісних студентів; широким розповсюдженням комерційних послуг із написання академічних робіт на замовлення; толерантним ставленням суспільства до нечесних практик, що спрощують здобуття диплому. Додатковою проблемою є недосконалість програмних засобів для виявлення запозичень, що ускладнює боротьбу з академічною недоброчесністю. А також, послідовне впровадження штучного інтелекту як інструменту нового покоління для ідентифікації та обробки інформації спричиняє активні дискусії в академічних колах щодо його впливу на принципи академічної доброчесності. Отже, зростаюча доступність інформації й спрощення її використання суттєво змінюють уявлення про академічну доброчесність, стимулюючи перегляд етичних норм і адаптацію академічної культури до реалій цифрового середовища.

Аналіз наукових досліджень щодо висвітлення питань академічної доброчесності дав змогу виділити наступні наукові роботи. Зокрема, Г. О. Ульянова та Н. П. Бааджи [2] зосередилися на академічній доброчесності як фундаменті академічного успіху, підкреслюючи її нормативно-правові аспекти. Водночас інша авторка Я. Тицька [3] розглядала академічну доброчесність через призму відповідальності, наголошуючи на її ролі у забезпеченні якості освіти. На відміну від них, дослідники Н. Батечко і А. Дурдас [4] проаналізували досвід Франції у впровадженні європейських практик академічної доброчесності, акцентуючи увагу на механізмах їх адаптації. Автор А. Колесніков [5], своєю чергою, досліджував проблеми академічної доброчесності в українському освітньо-науковому просторі, наголошуючи на соціальних загрозах, які можуть виникати через її порушення.

Важливо розуміти, що штучний інтелект нового покоління став предметом активних дискусій у академічному середовищі. Статті, блоги й соціальні мережі рясніють питаннями, що часто залишаються без однозначних відповідей, однак освітянам доводиться щоденно з ними зіштовхуватися під час освітнього процесу. Тексти, створені за допомогою штучного інтелекту, нерідко складно відрізнити від написаних людиною, вони є загальнодоступними й безперервно вдосконалюються. Дослідники С. В. Толочко, Н. С. Бордюг та Л. П. Міронець [6] та С. В. Горчинський, М. І. Софілканич та І. Ф. Горбенко [7] зосередили увагу на взаємодії академічної доброчесності й штучного інтелекту, досліджуючи виклики і можливості їх поєднання в освітньому середовищі. А також інші автори Б. С. Киричук та В. І. Гришко [8] в недавньому своєму дослідженні наголосили, що розвиток цифрового суспільства вимагає оновлення застарілих підходів держави до освітньо-наукової сфери, що вже відбувалося в європейських країнах. Інтеграція штучного інтелекту в освітній процес здатна підвищити якість засвоєння знань студентами, проте наразі спостерігається зростання кількості академічних порушень, що випереджає темпи їхнього подолання.

На міжнародному рівні D. Guruge та співавтори [9] запропонували нову концептуальну модель для запобігання контрафактному шахрайству, оцінюючи її ефективність. Інші науковці J. Singh, N. Mishra і K. Mishra [10], в свою чергу, проаналізували стратегії й виклики впровадження академічної доброчесності у вищій освіті, приділяючи увагу практичним аспектам забезпечення якості.

Науковці M. Sozon та співавтори [11] здійснили систематичний огляд досліджень щодо порушень академічної доброчесності за останнє десятиліття, що дозволяє простежити ключові тенденції та проблеми. А інші автори A. Okello і M. Wakasa [12] дослідили академічну доброчесність з погляду студентів, аналізуючи її вплив на якість освіти у вищих навчальних закладах Кенії.

Отже, незважаючи на велику кількість досліджень, залишається недостатньо досліджено питання впливу цифрових технологій і штучного інтелекту на академічну доброчесність у глобальному контексті, що потребує подальших розробок та осучаснення.

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей академічної доброчесності в епоху використання штучного інтелекту у вищій освіті. Задачі дослідження полягають у наступних:

1. Визначення поняття академічної доброчесності та основних різновидів її порушення.
2. Оцінка використання штучного інтелекту й запозичення чужих наукових матеріалів здобувачами вищої освіти в різних країнах світу.
3. Систематизація цифрових застосунків для перевірки плагіату у закладах освіти.

Визначення заходів, спрямованих на удосконалення академічної доброчесності в закладах вищої освіти.

Матеріали та методи. У дослідженні використано широкий спектр матеріалів, які дали змогу комплексно проаналізувати академічну доброчесність у контексті інтеграції штучного інтелекту в освітній процес. Нормативно-правові акти, зокрема Закон України «Про освіту» та законопроект про академічну доброчесність, надали правове підґрунтя для аналізу регулювання цього питання. Наукові статті українських і зарубіжних дослідників висвітлили різні аспекти академічної доброчесності, включаючи її роль у забезпеченні якості освіти, проблеми, соціальні загрози й європейський досвід. Аналітичні дані ресурсу Copyleaks дали змогу оцінити рівень використання генеративного штучного інтелекту й запозичення чужих наукових матеріалів студентами у 2023–2024 рр. у кількісному вимірі. За допомогою методу систематизації сформовано цифрові застосунки для перевірки плагіату у закладах освіти (Plag, 1Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy та GPTZero). Інформаційні бюлетені Academiq дали змогу систематизувати заходи, спрямовані на підвищення рівня академічної доброчесності у закладах вищої освіти.

Результати

Поняття «академічна доброчесність» є відносно новим для української вищої освіти. Воно охоплює загальновідомі та зрозумілі принципи, проте досі не сформувалося чітке й усталене уявлення про його зміст, а також єдине термінологічне визначення. Стаття 42 Закону України «Про освіту» визначає академічну доброчесність як систему етичних норм та юридично закріплених правил, яких повинні дотримуватися всі учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та проведення наукової (творчої) діяльності [13]. Головна мета цього принципу-гарантувати довіру до результатів освітньої та наукової діяльності.

Порушенням академічної доброчесності вважаються [13]:

Академічний плагіат - привласнення чужих наукових результатів або тексту без зазначення авторства.

Самоплагіат - повторна публікація власних раніше оприлюднених наукових результатів як нових.

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів.

Фальсифікація - навмисне спотворення або модифікація наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування - неправомірне використання чужих матеріалів під час виконання навчальних завдань.

Обман - надання неправдивої інформації щодо освітнього процесу.

Хабарництво - отримання чи надання неправомірної вигоди за освітні чи наукові досягнення.

Необ'єктивне оцінювання - упереджене або несправедливе виставлення оцінок.

Неправомірна допомога або перешкоджання оцінюванню - сприяння учням під час оцінювання або створення штучних перешкод у цьому процесі.

Тиск на працівника освіти з метою примусу до необ'єктивного оцінювання.

Усі наведені дії суперечать принципам академічної доброчесності та підривають довіру до освіти та науки (частина 4 статті 42 Закону України «Про освіту»). Кінець форми Проте в епоху використання штучного інтелекту це також набуває нових форм.

Використання генеративних алгоритмів для написання наукових і навчальних робіт без належного розуміння й редагування може розглядатися як порушення академічної доброчесності. Автоматизовані інструменти можуть сприяти фабрикації даних, самоплагіату або навіть створенню текстів, які не відображають реального рівня знань автора.

Цікаве дослідження провела компанія Copyleaks, яке базувалося на практичному застосуванні у вищих школах у Сполучених Штатах, Канаді, Великій Британії, Австралії, Південній Африці, М'янмі та Філіппінах, які використовують інструменти Copyleaks AI Content Detector і Plagiarism Detector (рис. 1).

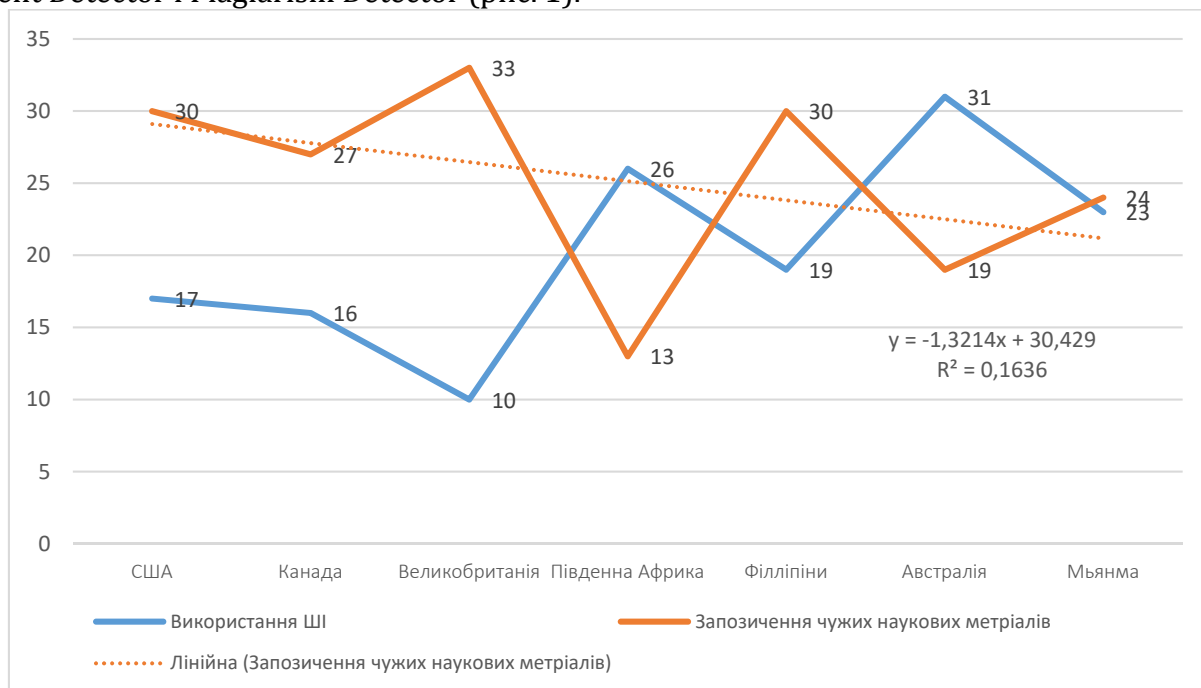

Рис. 1. Використання ШІ та запозичення чужих наукових матеріалів здобувачами вищої освіти з січня 2023 по січень 2024 рр. у %

Джерело: складено авторами за [14]

На графіку, який зображено на рисунку 1 видно, що в Австралії найвищий рівень використання ШІ (31%) супроводжується одним із найнижчих показників академічного плагіату (19%), а у Південній Африці також спостерігається відносно високий рівень застосування ШІ (26%) при найнижчому рівні запозичень (13%). Натомість у Великобританії при відносно низькому використанні ШІ (10%) рівень плагіату є найвищим (33%). У США, Канаді, Філіппінах та М'янмі співвідношення між використанням ШІ та академічним плагіатом є більш збалансованим. Рівняння $y = -1,3214x + 30,429$; $R^2 = 0,1636$ свідчить про наявність негативного зв'язку між використанням ШІ (x) та запозиченням чужих наукових матеріалів (y), що означає, що зі зростанням використання ШІ серед здобувачів вищої освіти рівень плагіату має тенденцію до зниження. Дані свідчать про можливий вплив ШІ на зниження рівня плагіату, проте цей чинник не є визначальним, оскільки на академічну доброчесність також впливають освітня політика, рівень контролю та культура навчання. Високе використання ШІ в окремих країнах може вказувати на те, що студенти застосовують його для генерації власного контенту замість копіювання чужих матеріалів.

У сучасних закладах вищої освіти активно застосовуються спеціалізовані програми для перевірки наукових і випускних кваліфікаційних робіт на наявність плагіату і використання штучного інтелекту. Ці програми аналізують поданий текст, порівнюючи його з наявними в базах даних джерелами, та виявляють збіги. Такий підхід дає змогу швидко визначити походження запозичених фрагментів і перевірити правильність оформлення посилань. Якщо відповідне посилання відсутнє, викладач може вимагати його додавання у випадку ненавмисного плагіату або ініціювати відповідні заходи щодо здобувачів вищої освіти, які свідомо видають чужий текст за власний.

Серед популярних програм для перевірки плагіату можна виділити такі як: Plag, 1Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy та GPTZero (табл. 1).

Таблиця 1

Цифрові застосунки для перевірки плагіату у закладах освіти

№	Назва застосунку	Короткий зміст і переваги й недоліки при використанні	Можливість перевірки тексту на використання штучного інтелекту
1	GPTZero	Спеціалізований детектор контенту, створеного штучним інтелектом. Проводить швидку перевірку та надає процентну оцінку й виділяє підозрілі фрагменти тексту. Переваги: безкоштовне використання (до 15 000 символів за сканування); висока швидкість аналізу. Недоліки: можливі помилкові спрацьовування.	Так
2	Plagiarism Detector	Онлайн-інструмент, який перевіряє тексти на плагіат, використовуючи велику базу даних (книги, статті, веб-сайти). Завдяки цьому він може виявляти навіть незначні модифікації запозичених фрагментів. Переваги: висока швидкість перевірки; точний аналіз тексту; можливість перегляду списку джерел та докладного звіту. Недоліки: сервіс є платним, вартість залежить від обсягу тексту.	Ні
3	Skandy	Сервіс із великою базою даних (близько 300 мільярдів слів), що включає джерела з книг, статей, сайтів. Під час перевірки порівнює текст із цією базою та ідентифікує збіги. Переваги: підтримує різні формати файлів; доступна ціна; простота у використанні. Недоліки: обмежені функції; реклама у безкоштовній версії.	Ні
4	Plag	Онлайн-сервіс для виявлення плагіату, що аналізує текст, порівнюючи його з базами даних відомих джерел. Це дозволяє виявляти запозичення без належного цитування. Переваги: простий у використанні, не вимагає технічних знань; містить широкий набір функцій; доступний у безкоштовній та платній версіях. Недоліки: не завжди точно визначає плагіат; безкоштовна версія містить рекламу.	Так

5	Copyleaks	Інструмент для виявлення як плагіату, так і тексту, створеного штучним інтелектом. Доступний для безкоштовного тестування. Має додаткові функції, зокрема пакетне сканування та заплановані перевірки. Переваги: підтримує багатомовну перевірку; аналізує як плагіат, так і використання ШІ. Недоліки: висока вартість преміум-доступу; обмежена база даних, що не охоплює всі можливі джерела.	Так
---	-----------	--	-----

Джерело: власна розробка авторів

Ставлення до комп'ютерних програм, що визначають рівень унікальності тексту та джерела запозичень, залишається неоднозначним. Попри їхню ефективність, існують різні способи обійти такі системи – від заміни слів синонімами та використання латинських символів до перестановки фраз. Однак значна частина студентів утримується від ризику списування або завантаження готових робіт з інтернету, оскільки подібні програми створюють певний стримувальний ефект. Водночас повністю викоринити проблему плагіату лише за допомогою цих інструментів неможливо. Важливо також враховувати ризик помилкових спрацьовувань, адже програмі необхідно не лише виявити збіги, а й оцінити коректність цитування та наявність посилань на першоджерела. Ефективна боротьба з академічним недоброчесністю можлива лише за умови, що викладачі активно запобігають плагіату у власних курсах, а заклади вищої освіти впроваджують чіткі та значущі санкції за порушення академічної етики.

Отже, академічна доброчесність – це, перш за все, сформована культура з усталеними нормами, що передбачає чіткі правила та ефективні механізми їх дотримання. Її впровадження вимагає як державного регулювання у сфері освіти, так і внутрішніх університетських ініціатив, зокрема розробки відповідних нормативних документів, таких як «Кодекси честі». «Кодекс честі» університету є внутрішнім документом закладу вищої освіти, який визначає основні принципи академічної доброчесності, перелік можливих порушень та відповідні санкції. Така практика широко застосовується у світовій освітній системі.

Більшість українських університетів уже розробили та затвердили нормативні документи, що визначають їхню політику академічної доброчесності. Для її ефективного впровадження необхідно здійснювати комплекс заходів на різних рівнях управління закладом вищої освіти.

Враховуючи методику SAID (Scorecard in Academic Integrity Development), можна виокремити кілька ключових груп таких заходів. (табл. 2).

Таблиця 2

Заходи, спрямовані на удосконалення академічної доброчесності в закладах вищої освіти

№	Напрямок	Заходи
1	Лідерство управління	Розвиток політики академічної доброчесності вимагає активної участі керівництва закладу освіти (ректор, проректори, декани, завідувачі кафедр).
		Залучення структурних підрозділів (центр забезпечення якості освіти, бібліотека, юридичний відділ).
		Формування комісії з етики, до складу якої входять здобувачі освіти.

2	Розробка і документування політики	Політика академічної доброчесності розробляється спільно всіма учасниками освітнього процесу.
		Визначення функцій посадових осіб та підрозділів щодо реалізації та оновлення політики.
		Опис механізмів впровадження принципів академічної доброчесності.
		Визначення санкцій за порушення та процедур їх розгляду.
3	Інформування й комунікація	Добровільне підписання Декларації про дотримання академічної доброчесності студентами, викладачами, адміністрацією.
		Проведення заходів для підвищення кваліфікації викладачів та навчальних заходів для студентів.
		Доступність інформації про академічну доброчесність через офіційні ресурси, семінари, тренінги, роздаткові матеріали.
		Академічну доброчесність можна популяризувати через офіційний сайт університету, інформаційні банери, інфографіку, флаєри та роздаткові матеріали. Важливу роль відіграють семінари, тренінги, круглі столи, конференції та гостьові лекції. Додатково відповідні матеріали можна розміщувати у бібліотеках, коридорах та навчальних аудиторіях.
4	Якісний освітній процес	Координація нормативної бази щодо академічної доброчесності.
		Надання консультацій викладачам та студентам.
		Моніторинг реалізації політики академічної доброчесності.
		Впровадження обов'язкової перевірки студентських робіт на некоректні запозичення.
		Оновлення методик навчання для стимулювання критичного мислення.
5	Справедливість і послідовність	Санкції за порушення мають бути рівними для всіх учасників освітнього процесу.
		Викладачі та адміністрація мають чітко дотримуватись процедур розгляду порушень.
		Поважне ставлення до всіх учасників процесу розгляду порушень.
6	Динамічне вдосконалення політики	Регулярне оновлення документів щодо академічної доброчесності.
		Підготовка щорічного звіту про дотримання принципів академічної доброчесності.
		Врахування нових тенденцій та рекомендацій щодо покращення політики академічної доброчесності.

Джерело: складено на основі [15;16]

На нашу думку, академічну доброчесність необхідно не лише обговорювати, а й робити невід'ємною частиною повсякденного життя навчального закладу адже ми живемо у світі «інформаційних бульбашок», де навіть якщо у кафедрі чи групі активно підтримують принципи доброчесності та засуджують плагіат, це не гарантує, що так само відбувається в інших підрозділах університету. Тож відкрите обговорення цих питань на рівні кафедри та адміністрації особливо важливе там, де політика академічної

добросовісності й нульової терпимості до плагіату може вступати в суперечність із усталеними практиками закладу.

Наприклад, некоректно сформульовані завдання можуть фактично провокувати порушення добросовісності. Якщо студент отримує завдання «написати реферат на 12 сторінок із теоретичного питання», то висока ймовірність, що значна частина роботи буде скопійована. Таке завдання не розвиває навички академічного письма, не сприяє глибшому розумінню матеріалу й може слугувати способом отримання незаслужено високої оцінки. У результаті формується необ'єктивна система оцінювання, що суперечить принципам добросовісності [16]. Іноді варто навіть відмовитися від письмових робіт у межах певної дисципліни, якщо неможливо забезпечити якісне та добросовісне їх виконання. Таке рішення могло б стати частиною загальної стратегії академічної добросовісності навчального закладу.

В контексті даного питання важливо згадати, що 06 червня 2024 року Верховна Рада України ухвалила в першому читанні проєкт Закону про академічну добросовісність (реєстр. №10392 від 08.01.2024). Варто наголосити, що його прийняття стане безпрецедентним кроком, оскільки подібних законів не існує в жодній європейській країні. Закон сприятиме підвищенню культури академічної добросовісності у всіх закладах освіти та наукових установах, забезпечуючи відповідність освітнього середовища європейським стандартам. Очікується, що це не лише зміцнить довіру до освіти та науки, а й сприятиме формуванню високих морально-етичних цінностей у суспільстві [17].

Основні завдання закону передбачають правове визначення академічної добросовісності, окреслення її базових цінностей (чесність, довіра, справедливість, відповідальність тощо) й встановлення єдиних принципів для всіх учасників освітнього процесу. Документ також регулює механізми забезпечення академічної добросовісності, визначає види її порушень і відповідні санкції, а також встановлює процедури реагування на такі порушення. Особлива увага приділяється запобіганню практиці написання навчальних і наукових робіт на замовлення й розмежуванню питань академічної добросовісності й авторського права. Законопроєкт передбачає внесення змін до інших нормативних актів для комплексного впровадження академічної добросовісності на всіх рівнях освіти та науки.

Висновки

У сучасному суспільстві все більшої ваги набуває питання узгодженості освітньої й наукової діяльності з принципами академічної добросовісності, що охоплюють етичні засади та законодавчо закріплені норми, які регулюють процеси навчання, викладання й наукової (творчої) роботи, сприяючи зміцненню довіри до здобутих результатів. Особливого значення ця проблема набуває в умовах активного використання штучного інтелекту в освітньому й науковому середовищі як на глобальному рівні, так і в сучасній Україні.

Запобігання плагіату в закладах вищої освіти потребує комплексного підходу, що включає впровадження навчальних курсів, чіткої політики, підтримку викладачів, виховання культури добросовісності й врахування впливу штучного інтелекту. Першочергово необхідно запровадити обов'язкові курси з академічної добросовісності, які навчать студентів правильному цитуванню, оформленню наукових джерел і дотриманню етичних норм. Важливим кроком є також розробка чітких політик і санкцій, які визначають, що саме вважається плагіатом, та передбачають відповідальність за його використання. Не менш значущою є роль викладачів, які мають пояснювати студентам принципи самостійного мислення й допомагати їм формулювати власні ідеї. Формування культури академічної добросовісності передбачає заохочення самостійної роботи, відзначення найкращих наукових досліджень і проведення конкурсів, що

стимулюють творчий підхід. Окрему увагу слід приділити впливу штучного інтелекту: дозволяти його використання для допоміжних завдань, але обов'язково вимагати редагування й перевірки отриманих результатів.

Список використаних джерел

1. ICAI. URL: https://www.academicintegrity.org/aws/ICAI/pt/sp/home_page
2. Ульянова Г. О., Бааджи Н. П. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. Правова позиція, 2022. № 4 (37), с. 98-103. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/5295>
3. Тицька Я. Академічна доброчесність та академічна відповідальність у забезпеченні якості освіти. Правова гуманітарна парадигма, 2018. Вип. 11. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/37.pdf>
4. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: Досвід Франції. Неперервна професійна освіта: Теорія і практика, 2019. Вип. 3. URL: <http://npo.kubg.edu.ua/index.php/1609-8595/article/view/183447>
5. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України, 2019. Вип. 24, с. 122-128. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38304>
6. Толочко С. В., Бордюг Н. С., Міронєць Л. П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. Інноваційна педагогіка, 2023. Вип. 2 (62), с. 25-32. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/pa...>
7. Горчинський С. В., Софілканич М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: Вплив застосування штучного інтелекту. Академічні візії, 2023. Вип. 20,. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8022979>
8. Киричук Б. С., Гришко В. І. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав. Науковий вісник Ужгородського національного університету., 2024. Вип. 2 (85). URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315404>
9. Guruge D., Kadel R., Shailendra S., Sharma A. Building Academic Integrity: Evaluating the Effectiveness of a New Framework to Address and Prevent Contract Cheating. Societies. 2025. № 15 (1). DOI: <https://doi.org/10.3390/soc15010011>
10. Singh J., Mishra N., Mishra K. Promoting Academic Integrity: Strategies and Challenges in Higher Education. Higher Education and Quality Assurance Practices. 2024. P. 191-224. DOI: <http://dx.doi.org/10.4018/979-8-3693-6765-0.ch007>
11. Sozon M., Sia B., Pok W., Alkharabsheh O. Academic integrity violations in higher education: a systematic literature review from 2013–2023. Journal of Applied Research in Higher Education. 2024. DOI: <http://dx.doi.org/10.1108/JARHE-12-2023-0559>
12. Okello A., Wakasa M. An Evaluation of Academic Integrity and Sustainable Quality Education in Higher Learning Institutions in Kenya: Students' Perspectives. Kabarak Journal of Research & Innovation. 2024. № 13 (4). P. 81-94. DOI: <https://doi.org/10.58216/kjri.v13i4.249>
13. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
14. Copyleaks. Report Finds GenAI Use Up, Plagiarism Down in 7 Countries. Retrieved from: URL: <https://www.govtech.com/education/k-12/report-finds-genai-use-up-plagiarism-down-in-7-countries>Academiq. Інформаційний бюлетень. Академічна доброчесність. Випуск № 12. 2021 р. <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Integrity-bulletin-12.pdf>
15. Academiq.. Інформаційний бюлетень Академічна доброчесність. Випуск № 6. 2020 р. <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Vypusk-01-v-6.pdf>

16. Верховна Рада України. Верховна Рада України прийняла за основу законопроект про академічну доброчесність. <https://www.rada.gov.ua/news/razom/250463.html>